

Avsnitt 1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

- **1.1 Produktidentifikator**
- **Handelsnavn:** COOLANT M5.0 CONCENTRATE
- **1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Bruk av stoffet/ tilberedning**
Bare for forsvarlig håndtering.
Motorkjølevæske
- **1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**
- **Produsent/leverandør:**
BUCHER_AG_LANGENTHAL
MOTOREX-Schmiertechnik
Bern-Zürich-Strasse_31__
CH-4901_Langenthal__
Telefon_+41_(0)62_919_75_75
- **Bare representant i EU:** MOTOREX Deutschland AG, Bismarckstrasse 28, D-69198 Schriesheim
- **Avdeling for nærmere informasjon:** msds@motorex.com
- **1.4 Nødnummer:**
Toksikologiske Information Centre, CH-8028 Zürich,
info@toxi.ch,
T. +41 (0) 44 251 51 51

Avsnitt 2: Viktigste faremomenter

- **2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding**
- **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**



GHS07

Acute Tox. 4 H302 Farlig ved svelging.

- **2.2 Etikettelementer**
- **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**
Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.
- **Farepiktogrammer**



GHS07

- **Varselord** Advarsel
- **Farebestemmende komponenter ved etikettering:**
1,2-etandiol
- **Faresetninger**
H302 Farlig ved svelging.
- **Sikkerhetssetninger**
 - P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.
 - P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.
 - P103 Les etiketten før bruk.
 - P270 Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet.
 - P264 Vask grundig etter bruk.
 - P301+P312 VED SVELGING: Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER/en lege ved ubehag.

(fortsatt på side 2)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EU) 2015/830

Trykkdato: 08.09.2016

Versjon 1

revidert den: 08.09.2016

Handelsnavn: COOLANT M5.0 CONCENTRATE

(fortsatt fra side 1)

P330 Skyll munnen.

P501 Innholdet / emballasjen skal avhendes i henhold til de lokale / regionale / nasjonale / internasjonale forskrifter.

- **2.3 Andre farer**
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.

Avsnitt 3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

- **3.2 Kjemisk karakterisering: Blandinger**
- **Beskrivelse:** Blanding av nedenstående oppførte stoffer med ufarlige tilsetninger.

· Farlige innholdsstoffer:

CAS: 107-21-1 EINECS: 203-473-3 Registreringsnummer: 01-2119456816-28	1,2-etandiol Acute Tox. 4, H302	50-100%
CAS: 532-32-1 EINECS: 208-534-8 Registreringsnummer: 01-2119460683-35	sodium benzoate Eye Irrit. 2, H319	0,25-1%
CAS: 12179-04-3 EINECS: 215-540-4 Registreringsnummer: 01-2119490790-32	disodium tetraborate pentahydrate Repr. 1B, H360FD; Eye Irrit. 2, H319	0-0,1%

· Ytterligere informasjoner:

Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

- **4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**
- **Generelle informasjoner:**
Forgiftningssymptomer kan også oppstå etter mange timer. Personer må derfor ha legetilsyn i minst 48 timer etter en ulykke.
- **Etter innånding:** Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.
- **Etter hudkontakt:**
Fjern rester med såpe og vann.
Fjern tilsølte klær øyeblikkelig.
- **Etter øyekontakt:**
Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann.
Kontakt lege hvis irritasjonen utvikler seg.
- **Etter svelging:** Søk lege straks.
- **4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 5: Tiltak ved brannslukning

- **5.1 Slökkemiddel**
- **Egnede slukningsmidler:** Brannslukningstiltak tilpasses omgivelsene.
- **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:** Ikke bruk vann jet
- **5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

(fortsatt på side 3)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EU) 2015/830

Trykkdato: 08.09.2016

Versjon 1

revidert den: 08.09.2016

Handelsnavn: COOLANT M5.0 CONCENTRATE

(fortsatt fra side 2)

- **5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- **Spesielt verneutstyr:** Ingen spesielle tiltak nødvendig.

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner** Ikke nødvendig.
- **6.2 Miljøverntiltak:**
Fortynn med rikelig med vann.
La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
- **6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**
Ta opp stoffet med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, sagflis).
Bortskaff kontaminert materiale som avfall i.h.t. punkt 13.
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt**
Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

Avsnitt 7: Håndtering og oppbevaring

- **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering** Oppbevares utilgjengelig for barn.
- **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:** Ingen særlige tiltak nødvendig.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Må ikke lagres i Galvanisert beholdere.
- **Informasjoner om felles lagring:** Ikke nødvendig.
- **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:**
Oppbevar beholdere lukket og beskytter mot regn, støv, varme og andre atmosfæriske påvirkninger.
- **Lagerklasse:** 10
- **7.3 Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:**
Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.

8.1 Kontrollparametere

- **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**

107-21-1 1,2-etandiol

AG	Korttidsverdi: 104 mg/m ³ , 40 ppm
	Langtidsverdi: 52 mg/m ³ , 20 ppm
HE	

- **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

8.2 Begrensning og kontroll av eksponering

- **Personlig verneutstyr:**
- **Generelle verne- og hygienetiltak:**
Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og fødevarer.
Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.
- **Åndedrettsvern:** Ikke nødvendig.
- **Håndvern:**
Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.
På grunn av manglende tester kan det ikke gis noen anbefaling om hanskemateriale for produktet / tilberedningsprosessen/kjemikalieblandingen.
Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

(fortsatt på side 4)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EU) 2015/830

Trykkdato: 08.09.2016

Versjon 1

revidert den: 08.09.2016

Handelsnavn: COOLANT M5.0 CONCENTRATE

(fortsatt fra side 3)

- **hanskemateriale**

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjenneretegn og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsregnes, og denne må testes før bruk.

- **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

- **Øyevern:** Vernebrille anbefales ved omfylling.

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

- **9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

- **alminnelige opplysninger**

- **Utseende:**

Form:	Flytende
Farge:	Turkis
Lukt:	Karakteristisk
Luktterskel:	Ikke bestemt.

- **pH-verdi:** Ikke bestemt.

- **Tilstandsending**

Smeltepunkt/smelteområde:	-12,4 °C
Kokepunkt/kokeområde:	>163 °C (DIN EN ISO 3405)

- **Flammepunkt:** >115 °C

- **Antennelighet (fast, gassformet):** Ikke brukbar.

- **Antennelsestemperatur:** 410 °C (DIN 51794)

- **Spaltningsstemperatur:** Ikke bestemt.

- **Selvantennelighet:** Produktet er ikke selvantennelig.

- **Eksplisjonsfare:** Produktet er ikke eksplisjonsfarlig.

- **Eksplisjongsgrenser:**

Nedre:	3,2 Vol %
Øvre	15,3 Vol %

- **Damptrykk ved 20 °C:** 0,08 hPa

- **Tetthet ved 20 °C:** 1,125 g/cm³ (ASTM D 4052)

- **relativt tetthet** Ikke bestemt.

- **damptetthet** Ikke bestemt.

- **fordampningshastighet** Ikke bestemt.

- **Løslighet i / blandbarhet med vann:**

Fullstendig blandbar.

- **Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):** Ikke bestemt.

- **Viskositet:**

Dynamisk:	Ikke bestemt.
Kinematisk:	23 mm ² /s @ 40 °C (DIN 51562-1)

- **9.2 Annen informasjon** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

- **10.2 Kjemisk stabilitet**

- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:** Ingen spaltning ved formålsriktig bruk.

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EU) 2015/830

Trykkdato: 08.09.2016

Versjon 1

revidert den: 08.09.2016

Handelsnavn: COOLANT M5.0 CONCENTRATE

(fortsatt fra side 4)

- **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner**
Kan reagere med sterke syrer eller sterke oksidasjonsmidler undersøkt chlorate som nitrater, peroksider, etc.
- **10.4 Forhold som bør unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.5 Inkompatible materialer:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:**
Aldehyd (høye temperaturer), ketoner (forhøyede temperaturer)

Avsnitt 11: Opplysninger om helsefare

- **11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt giftighet**
Farlig ved svelging.

· Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:

107-21-1 1,2-etandiol

Oral LD50 1600 mg/kg (mouse)

532-32-1 sodium benzoate

Oral LD50 4070 mg/kg (rat)

- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **Hudetsing/hudirritasjon** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
- **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
- **Skader på arvestoffet i kjønnseller**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Kreftfremkallende egenskap** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Reproduksjonstoksitet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **STOT – enkelteksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **STOT – gjentatt eksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Aspirasjonsfare** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Avsnitt 12: Miljøopplysninger

- **12.1 Giftighet**
- **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjoner:**
- **Generelle informasjoner:**
Vannfareklasse 1 (D) (Self-klassifisering ifølge VwVwS, 17.05.1999): lett farlig for vann
Ikke la stoffet komme ufortynnet ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.
- **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 13: Fjerning av kjemikalieavfall

- **13.1 Metoder for avfallsbehandling**
- **Anbefaling:** Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.

(fortsatt på side 6)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EU) 2015/830

Trykkdato: 08.09.2016

Versjon 1

revidert den: 08.09.2016

Handelsnavn: COOLANT M5.0 CONCENTRATE

(fortsatt fra side 5)

· Europeiske avfallslisten

16 01 14* frostvæske som inneholder farlige stoffer

· Ikke rengjort emballasje:**· Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.**· Anbefalt rengjøringsmiddel:** Vann, eventuelt med tilsetning av rengjøringsmidler.**Avsnitt 14: Opplysninger om transport****· 14.1 UN-nummer:****· ADR,ADN, ADN, IMDG, IATA** bortfaller**· 14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse****· ADR,ADN, ADN, IMDG, IATA** bortfaller**· 14.3 transport fareklasser****· ADR,ADN, ADN, IMDG, IATA****· klasse** bortfaller**· 14.4 Emballasjegruppe:****· ADR,ADN, IMDG, IATA** bortfaller**· 14.5 Miljøfarer:****· Marine pollutant:** Nei**· 14.6 Særskilte forholdsregler for bruker** Ikke brukbar.**· 14.7 Transport i bulk iht. anneks II til****MARPOL 73/78 og til IBC-koden** Ikke brukbar.**· UN "Model Regulation":** bortfaller**Avsnitt 15: Opplysninger om lover og forskrifter****· 15.1 Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen****· Andre forskrifter, restriksjoner og forbudsforordninger****· Stoffer som gir stor grunn til bekymring iflg. REACH, artikkel 57**

12179-04-3 disodium tetraborate pentahydrate

· Nasjonale fortegnelser over kjemiske stoffer

Komponenter som er oppført på listen eller som er fritatt:

EINECS/ELINCS/NLP (EU)

TSCA (USA)

DSL/NDSL (CDN)

ENCs/METI (J)

AICS (Aus)

IECSC (CN)

ECL/KECI (KOR)

HSNO (NZ)

PICCS (RP)

· 15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering: En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.**Avsnitt 16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet**

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produktgenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

(fortsatt på side 7)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EU) 2015/830

Trykkgdato: 08.09.2016

Versjon 1

revidert den: 08.09.2016

Handelsnavn: COOLANT M5.0 CONCENTRATE

(fortsatt fra side 6)

· Relevante satser*H302 Farlig ved svelging.**H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.**H360FD Kan skade forplantningsevnen. Kan gi fosterskader.***· Avdeling som utsteder datablad: Abteilung Produktsicherheit****· Forkortelser og akronymer:***Acute Tox. 4: Acute toxicity – Category 4**Eye Irrit. 2: Serious eye damage/eye irritation – Category 2**Repr. 1B: Reproductive toxicity – Category 1B***· * Data forandret i forhold til forrige versjon**

—NO—